

meg uszadékfa. A túlsó parton a kampusz üvegacél épületeihez kéken tapad az ég, *arrafelé szálltak le a hidroplánok*, mutatom Nikkának, *miféle hidroplánok?*, kérdezi, én meg elmagyarázom neki, hogy ahol most a közgáz legszélső aulája van, ott a harmincas években kikötő volt, onnan röpködtek a gazdagok vidékre és a tengerre. *Ezeket honnan tudod?*, kérdezi Nikka, *ha már csóró vagyok külföldre kirándulni, legalább a saját fővárosomat ismerjem*, mondom. *Ó, a lokálpatrióta. Debogyis, csak ilyen városnéző túrákat szeretnék egyszer tartani, konspirált lakások, lottóházak, eltüntetett szobrok, hasonlók*. Nikka a híd korlátjára támaszkodik, *jó ötlet, de nincsenek már ilyenek, azon a sorozatkvízen nem ez volt a nyereség?* *Az enyém más lesz*, mondom. *Miben? Azt még nem tudom*.

SZÁNTÓ PÉTER

A da Giorgio-kód, van, ha nincs

A Padréről azt mondták, miatta van megátkozva az Apollo űrprogram. Az Apollo 6 kudarca után rúgták ki végleg a houstoni űrközpontból. A Padre a zöld olajbogyó arcával, a szénfekete tussal rajzolt szakállával, hogy olyan jelentéktelen és kifakult volt, mint egy bőrröndben kicsempészett ikon, hogy kétszer kellett bejönnie, mire észrevették. De folyton bejött. Amúgy fejben szorzott össze tizenkét jegyű számokat, gyorsabban, mint a komputer, de szerencsét, azt aztán nem hozott.

Igazi neve Giorgio da Javiér. Szerzetes volt és a Vatikán utasítására hagyta ott a rendet, hogy segítsen az amerikai űrprogramban. Se Houstonban, se Cape Kennedyn nem szerették azonban azokat, akik mindig huhogtak, akár egy elhagyott vasúti alagútban a szél.

Azelőtt, hogy az Apollo 1 parancsnoki modulja fölrobbant, és a három űrhajós öt kilós darabnyi szénné égett a kilövőállásban, a Padre már három napja azt mondogatta, hogy veszélyes és nem is méltó az emberiséghez fölmenni a Mennyekbe és szembe nézni az Isten arcával.

Ahelyett, hogy azt mondta volna, amit az ő agyával mindenki másnak mondania kellene: mekkora ostobaság egy űrkabinban 35 kilopascal nyomású tiszta oxigén légkört használni, ami egy rövidzárlattól berobbanhat. Nem, a Padre mindenkinek az agyára ment, mert egyre csak az Istenről szónokolt. Állítólag Houstonban mindenkinek előre megírta a nekrológját. Ha meghalt valaki, csak elő kellett venni és beírni a dátumot.

– Ettől majd sokkal nagyobb örömmel halok meg – mondta mindig Mr. Kraft, az űrközpont vezetője.

Az Apollo 6 küldetése annyira csődöt mondott, mintha burleszksfilmben lennének. Mintha valaki korcsolyázás közben seggre esne a jégen, mondta Mr. Kraft, és éppen egy forró gesztenyesütő kályhára pottyan, majd átmegy a lábán a hókotró.

Szerencsére ember nélküli űrkísérlet volt. A kilövés utáni második percben az első fokozat leállt, az űrhajó rángatózó pogómozgásba kezdett, a parancsnoki egység hővédő borítása elégett, a második fokozat öt hajtóműve közül kettő leállt, a harmadik fokozat pedig be se kapcsolt. És ebben a kasztniban kellett volna fél éven belül három embert a Holdra juttatni.

Amikor Christopher Kraft meghallotta, hogy a Padre a kázinóban halkán arról beszél, hogy ennyi hiba, ilyen sok tévedés egyszerűen nem valósulhat meg véletlenül, azonnal magához hívatta. Kraft a legtöbb mérnök szerint egy varacskos disznóra hasonlított, aki meghengergőzött a korpában, azután fejével beleállították a hamus vödörbe. Bikanyakú, sörtéhajú ember, aki nem járt, hanem csörtetett. Egyetlen kikapcsolódása az volt, hogy újra meg újra átlapozta a *Halványszöke és Gyömbérvöröst*, de az életét tette föl az űrkutatásra. Egyszer a nyitott kocsiában, mint egy feltűzött kan, rávetette magát az alelnök feleségére. A testével védte, mert egy kíséző motor kipufogója durrant egyet. Az alelnök majdnem megpofozta. Igaz, ez már a Kennedy-gyilkosság után volt. Mindig egy karmesterhez hasonlította magát, akinek nem kell megtanulnia semmilyen hangszeren játszani, viszont hajszálpontosan tudnia kell, mikor lép be az első hegedű és mikor jön az oboaszóló.

Márpedig Giorgio da Javiér hangszere mindig rosszkor szólalt meg.

Nem mondtak semmit. Kraft némán átadta a fölmondást és egy csekket, da Javiér pedig áldóan keresztet vetett rá. Kraft az ajtóban mégis utána szólt:

– Nem, mintha bármi baj lett volna. Csak tudja, atyám, van, aki sehogy se hoz szerencsét. És az űrhajósok babonás népek.

Azután is mindenki Padre da Javiért emlegette, ha bármilyen gond akadt. Az Apollo 7 repülésekor Schirra parancsnok sorozatban megtagadta a parancsokat, vitatkozott, azután kiderült, hogy náthásan szállt föl. A náthát a másik két űrhajós is elkapta tőle, és a súlytalanság állapotában tizenegy napon át kétségbeesetten kapkodták a fejüket a kabinban röpdőső, kitérített, nagy takonydarabok előtt. Mindenki összevezetett mindenkivel.

Mr. Kraft mind a hármat örökre eltiltotta az űrhajózástól, bár Schirra már a fedélzeten magától is bejelentette, hogy kilép a NASA kötelékéből. Néhányan komoran a Padre átkát emlegették.

És még csak ezután jött az Apollo 8. Az első űrhajó, ami elhagyta a Föld körüli orbitális pályát, hogy a Holdig elrepülve megkerülje azt és visszatérjen. Borman parancsnok már az első napon jelezte, hogy valamiért eltértek az iránytól, meghallgatható ma is a YouTube-on. Lovell pilóta kézi vezérléssel próbálta helyrehozni az eltérést, sikertelenül. Valahogy a csillagok nem ott vannak, ahol lenniük kellene, jelentette Houstonnak. Senki se merte kimondani, de ha az űrhajó nem éri el a Holdat, és a centrifugális erő segítségével nem tud megpörgetett parittyagolyóként visszarepülni a Földre, az Apollo 8 Bormannal, Lovellel és Andersszel a fedélzetén elszáll a nagy fekete semmibe, a kozmosz mélyébe, ahol még néhány hétig, amíg a levegő és a víz kitart, hallgathatja az egész világ a jajgatásukat.

Akkor a NASA-nak is vége.

Az irányítóközpontban újra meg újra lefuttatták a szimulációs programot, ami a Nap, a bolygók és más csillagrendszerek útját rekonstruálta az elmúlt négyezer évre visszamenőleg, és ebből kiindulva következtetett volna a most kezdődő két hét-

re is. A komputer minden alkalommal i. e. 1604. május 7-én reggel 6 óráig jutott el, ám ekkor lefagyott, és a rendszer összeomlott.

Negyvennyolc órája nem aludtak. Senki nem talált magyarázatot. A programozók vezetője, akinek amúgy is szívnagyobbodása volt, szó nélkül kiment, és a mosdóban szájba lőtte magát. Kraft őszes haja teljesen kifehéredett.

– Megkérdezném a Padrét – mormogta az egyik kimerült mérnök –, mit mond erről a kibaszott *Biblia*?

– Hozzák ide! – parancsolta kurtán Mr. Kraft. A *Bibliát*? Nem: a Padrét. Senki nem értett egyet, de nem mertek vitatkozni vele.

Da Javiér tiltakozás nélkül jött. Még csak egy vádló pillantást se vetett rájuk. Meghallgatta a problémát, olajzöldes profétaarcán semmiféle izgalom nem látszott. Le sem futtatta a programot. Úgyis rossz, mondta, és csak ült.

– Akkor most mit csinál? – ordított rá Mr. Kraft.

– Imádkozom. Maguknak is ajánlhatom.

Mr. Kraft fölragadott az asztalról egy papírvágó kést, és nekirontott. A Padre megszorította a csuklóját. Nem mondott semmit, csak nézett. Mr. Kraft elejtette a kést. Lovell közben jelentkezett az intercomon, hogy most már egyáltalán nem látják a Centauri alfáját. A Padre nyugodt hangon egy közönséges zsebszámológépet kért, és számolni kezdett. Időnként biccentett. Azután leírt egy hatalmas, tízjegyű számot, közel a kétmilliárdhoz, és megmutatta Kraftnak.

– Most vegyünk el belőle ezernégyszáznegyvenet! – mondta.

Megtörtént. Újraindították a programot, de a rendszer megint összeomlott. Padre da Javiér homlokán rémült verejtékcseppek jelentek meg, mintha vérkönyvek volnának. Először láthatta rajta bárki, hogy bizonytalan. Le-föl járkált, vagy inkább surrant a teremben, azután váratlanul letérdelt a sarokba. Mint egy büntiben lévő kisgyerek. Mit csinál? – néztek egymásra. Hosszan imádkozott. Fel sem emelkedett, csak úgy térdelve hátraszólt:

– Vegyenek el belőle még negyvenet!

Megtették. A számítógép azonnal működni kezdett. A nyomtatóból torlódtak kifelé a perforált szélű papírcsíkok a végtelen számsorokkal. Egy mérnök futtában tépte ki a lapokat, és rögvést diktálta a csillagászati adatokat Lovell pilótának. Lovell néhány perc múlva jelentette, hogy az Apollo 8 szabályos irányba állt. A csillagok, bolygók a helyükre kerültek.

– Tudni akarom! – mondta Kraft kurtán. Majd halkabban odabökte: – Nincsenek csodák.

– De – felelte da Javiér. – Vannak.

– Mindenre van magyarázat.

– A csoda is egyfajta magyarázat.

– Tudja Padre, mi a csoda? Hogy ha kinyomok egy tubus fogkrémet, utána nem lehet visszanyomni a tubusba, az a csoda! Hogy a McDonald's-ban egy perc ötvenkét másodperc alatt megsütnek és összeraknak egy cheeseburgert, az a csoda. Ez viszont itt úrkutatás, Padre!

Da Javiér lehajtotta a fejét, kezét pedig közben áldóan kitérte: – Írva vagyon! *Józsue könyve* 10:12–14. „Akkor így szólt Józsue az Úrhoz. Azon a napon, amelyen az Úr kiszolgáltatta neki az amoritákat, Izráel szeme láttára fölkiáltott: »Nap, állj meg

Gibeon fölött, s Hold, Ajalon völgye fölött!» S a Nap megállt, a Hold is megállt, amíg a nép bosszút nem állt ellenségein. De nincs-e megírva az Igazak könyvében? A Nap megállt az ég közepén, s egy egész napig halogatta lenyugtát. Se azelőtt, se azután nem volt még olyan nap, amelyen az Úr hallgatott volna embernek a szavára.”

Mr. Kraft felhorkant. – Padre, ha most azt mondja, hogy tényleg megállt a Nap huszonnégy órára... Hogy az egész világegyetem történetéből hiányzik 24 óra, és Lovell ezért nem találta a helyükön a csillagokat, az első konvojjal elküldetem Vietnamba, tábori lelkésznek!

– Engem csak a pápa küldhet Vietnamba. De különben pontosan azt mondom, amit nem hisz el: a komputer hiányolt ezernégyszáznegyven percet a múltból. Egy egész napot, amikor az égen megállt a Nap.

– Lószart! És akkor mi volt az a negyven perc?

– Látja, itt én is elakadtam. Nekem se jutott sokáig eszembe. *Királyok Könyve* 20:8–11. „Hiszkija király megkérdezte Ézsajástól: »Mi lesz a jel arra, hogy az Úr meggyógyít?» »Az legyen-e a jel arra, hogy az Úr megteszi, amit ígért – kérdezte Ézsajás –, hogy az árnyék tíz fokkal előremegy, vagy inkább az, hogy tíz fokkal hátrafelé?» »Túl könnyű volna – felelte Hiszkija – az árnyéknek tíz fokkal előremen-
nie; nem, menjen inkább tíz fokkal hátrafelé az árnyék.« Erre Ézsajás próféta az Úrhoz könyörgött, s ő Acház lépcsője napóráján tíz fokkal visszahúzta az árnyékot.”

– És tíz fok a napórán negyven perc – állapította meg Kraft.

A Padre keresztet vetett. – Tudja, mit jelent ez? Az Isten mégis megmutatta nekünk az arcát. Nem akarta, hogy meglássuk, de nem tudott nekünk ellenállni. Bebizonyította, kimondta a létezését, feketén-fehéren. Azt kiáltotta a fülünkbe: „Megállítottam a Napot, visszatekertem a percekét, hogy tudd, én létezem!”

– Jó, jó – mondta Mr. Kraft –, de most inkább vigyük el a Holdig meg vissza Bormanékat!

– Ha megengedné, én mégis leírnám ezt az egészet! Nem valami vallási szövegként: komoly tudományos tanulmányban. Örök tanúságul! Remélem, nem titkosítja, engedi publikálni.

– Írja le! – mondta Mr. Kraft fáradtan, és nem nagyon figyelt oda. – Menjen szépen haza és írja! Írja csak le!

Szégyen vagy nem szégyen, de mindenki megkönnyebbült egy kicsit, amikor másnap megjelentek az NSA emberei, és egy zsákba rakták a Padre minden papírját. Nem volt ez nagyon titkos titkosszolgálat, mert mind a négyen fekete öltönyt, fekete kalapot, napszemüveget viseltek, és a jobb fülükből egy minifülhallgató csavaros zsinórja lógott ki, hogy hátszélben, hat kilométerről is meg lehessen őket ismerni. Nem sokkal King tiszteletes és Robert Kennedy meggyilkolása után voltak.

Hivatalosan soha nem mondtak semmit. Nem hivatalosan is csak annyit, hogy rablógyilkosság történt. Az emberek azonban mindenfélét beszéltek. Milyen rablógyilkosság az, ahol nem visznek el semmit? Kétségtelen, hogy a tettes betörte az ablakot, de rács is volt azon az ablakon, olyan sűrű, hogy egy csecsemő keze se fért volna át rajta. Hogyan ment be a tettes, mert az ajtó is belülről volt zárva?

Mindenesetre a Padre többet nem fog sopánkodni.

Az NSA emberei Mr. Kraftot is kihallgatták. Elmondta, hogy Giorgio da Javiér egy tudományos tanulmányt írni ment haza, tanulmányt a csillagok mozgásáról és

a tér-idő kontinuumról. A napszemüvegesek azonban ennek nyomát se találták. A tetem kétségkívül a komputerasztal előtt feküdt, de a gépen valami kusza, zavaros, egyáltalán nem tudományos szöveg volt olvasható. Mr. Kraft legalábbis semmit se értett belőle.

„Miháel arkangyal átellenben ül velem lángpallosával és suttogja: »Azt mutattam meg, amit nem lett volna szabad látnotok. Az én hibám, vagy az Úr hibája, mind-egy. A komputer se lehet okosabb, mint az ember; a Föld a Föld és a Menny a Menny.« Megértettem. Elvégeztem a dolgom: három embert megmentettem, most jön a büntetés. Jégutamat hideg gyémántporral szórja be a Nap. Miháel int. Isten veled, világegyetem, viszontlátásra Redondo gimnázium a Del Amo utca és a Diamand utca sarkán. Ég áldjon modernista freskó az első emeleti falon. Búcsúzom tőled tér-idő, ami magadban foglalod az energia minden formáját. Ég áldjon Papa, aki rá se tudtál nézni a narancsra, mert egész életedben narancsot kellett szedned Orange County gyümölcsöseiben. Ég áldjon, Mama, aki először mutattad meg nekem a Torrance Boulevardon lévő neobarokk templomban a vasszegekkel átvert tenyerű Megváltó színesre festett gipszszobrát. Isten megáldjon, univerzum minden elektromágneses sugárzása és minden anyaga. Búcsúzom tőled, Joe Rák Kuckója a Harbor Drive-on, ahol mindig puhapáncélú sült rákot ettünk, sose felejtelek el benneteket, fizika törvényei, amelyek az elektromágneses sugárzásra és az anyagra vonatkoznak, de...”

Itt a szöveg véget ért, és jóval lejjebb folytatódott, egészen mással: „...Isten nem kérdezi, elfogadjuk-e az életet. Nincs választásunk. Az életet ugyanis ránk tukmálta, az egyetlen választásunk, hogy hogyan éljük le. Az is egyfajta választás...”

A Padre békésen elnyújtózva feküdt az asztal mellett. Egyetlen dőféssel ölték meg; a szívéből még most is kiállt az a véres, hegyes, éles üvegdarab, amivel agyonszúrták. Nem egyszerűen agyonszúrták, hanem az üveggéssel egy sárgult pergamenlapot szögeztek a szívéhez, héber szöveggel: **יְנִישׁ יִמְ יְנִא**.

Az NSA megkérdezett egy rabbit, aki lefordította: ‘ehəjeh ‘ăšer ‘ehəjeh. Vagyok, aki vagyok. A *Biblia* ismeretlen szerzői szerint akkor mondja ezt az Isten, amikor égő csipkebokor formájában megjelenik Mózesnek, aki tanácstalanul kérdezi, mit mondjon a népnek, kivel találkozott. A teológusok szerint azt jelenti a mondat, hogy Isten emberi szavakkal nem definiálható, ő az, aki – és kész.

– Tudják – mondta Mr. Kraft –, a Padre mindig egy kicsit lökött volt. De a számokhoz kurvára értett.

Talán eredményesebb lett volna a nyomozás, ha nem egy rabbit, hanem egy jó hebraistát kérdez meg az NSA. Az elmondhatta volna nekik, hogy a „vagyok, aki vagyok” csak egy szép, de nem szöveghű fordítás. A mondat eredetileg nem több, mint a „létezik” ige három idejű alakja.

„Voltam. Vagyok. Leszek.”